

1. Jakobus

Heb je weleens een pelgrimstocht gemaakt naar Santiago de Compostella in het westen van Spanje? Vanuit heel Europa lopen routes daar naartoe, ook door Nederland. Santiago betekent letterlijk Sant-Iago, Sint-Jakobus. Volgens de overlevering ligt in Santiago het lichaam begraven van Jakobus, en dat is precies de Jakobus over wie het gaat in Handelingen 12. We hebben het gelezen in vers 1 en 2: 'Omstreeks die tijd sloeg koning Herodes de hand aan sommigen van de gemeente om hen kwaad te doen. En hij doodde Jakobus, de broer van Johannes, met het zwaard.' Jakobus werd onthoofd, zo wordt algemeen aangenomen. En het is luguber om te zeggen, maar volgens de overlevering ligt zijn lichaam begraven in Santiago en zijn hoofd in Jeruzalem, in de Armeense Kerk in Jeruzalem, de Sint-Jakobuskathedraal. Jakobus was de broer van Johannes, dat waren de zonen van Zebedeüs. Later in Handelingen 12 lezen we over een andere Jakobus. Petrus zegt dan na zijn bevrijding uit de gevangenis in vers 17: 'Vertel dit aan Jakobus en de broeders.' Dat is natuurlijk een andere Jakobus. Deze Jakobus is een broer van de Here Jezus, hoogstwaarschijnlijk een zoon van Jozef en Maria, geboren ná Jezus. En deze broer van Jezus werd al vroeg de leider van de gemeente in Jeruzalem. Vandaar dat Petrus zegt: 'Ga het Jakobus vertellen.'

Maar nu terug naar de eerste Jakobus, die werd gedood. Ik wil ten eerste graag iets over hem zeggen. Ten tweede wil ik iets zeggen over Petrus. Ten derde wil ik iets zeggen over de gemeente die aan het bidden is. En ten vierde wil ik iets zeggen over koning Herodes. Dus ik volg gewoon de lijn van dit hoofdstuk: Jakobus, Petrus, de gemeente en Herodes.

Eerst Jakobus. Jakobus wordt dus gedood door koning Herodes. Welke Herodes is dat? Ook hier moet ik weer even iets uitleggen. Toen Jezus geboren werd, toen was er een koning Herodes die de kinderen van Bethlehem liet vermoorden. Die koning wordt in de geschiedenis Herodes de Grote genoemd. Hij had een behoorlijk groot rijk, groter dan het huidige Israël. Na zijn dood viel dat rijk uiteen. Verschillende van zijn zonen kregen een stuk. Degene die Judea kreeg, het gebied rondom Jeruzalem, die was zó wreed dat de Romeinen hem afzetten. Voortaan regeerde in Judea een Romeinse stadhouder. Denk maar aan Pontius Pilatus. In het noorden, in Galilea, had je een andere zoon, Herodes Antipas. Dat was de Herodes die Johannes de Doper liet vermoorden. Maar hier, in Handelingen 12, gaat het over wéér een andere Herodes, Herodes Agrippa, een kleinzoon van Herodes de Grote en een neefje van Herodes Antipas. Maar dit neefje, Herodes Agrippa, weet door allerlei gekonkel het héle rijk van zijn opa weer in handen te krijgen, inclusief Judea en inclusief Jeruzalem. En omdat hij nu koning is over het héle Joodse land, wil hij de Joodse leiders paaien. En hij weet heel goed hoeveel háát de Joodse leiders koesteren tegen de christenen. En zo wordt Jakobus een martelaar voor Jezus.

Jakobus, hoe zal hij dit ondergaan hebben? Het staat er niet bij. Jakobus heeft zoveel meegemaakt met Jezus. Verschillende keren lezen we in het Evangelie dat Jezus drie discipelen met zich meenam: Petrus, Johannes en Jakobus - bijvoorbeeld toen Hij de berg op ging waar Hij ging stralen, waar Hij verheerlijkt werd. En Jezus nam diezelfde drie discipelen mee in het huis van Jaïrus, toen Hij het dochtertje van Jaïrus ging opwekken uit de dood. En diezelfde drie mochten ook met Jezus verder lopen, de Hof van Gethsemane binnen, toen Jezus daar ging bidden.

Twee van deze drie discipelen worden door koning Herodes opgepakt. Jakobus wordt gedood. En Petrus? We hebben het gelezen: in de nacht vóórdat hij gedood zal worden komt een engel naar Petrus toe om hem te bevrijden uit de gevangenis. En de grote vraag is: waarom? Waarom wordt Jakobus gedood, en wordt Petrus bevrijd? Begrijp jij het? Ik niet. Er staat ook geen enkele verklaring bij. Helemaal niets. En weet je, misschien is dat nu juist wel wat dit hoofdstuk zo troostvol maakt. Want soms lijkt het wel alsof in de Bijbel alle dingen worden toegelicht. Dan is er een profeet die zegt: 'God wil er dit of dat mee zeggen', of het is

een waarschuwing, of wat dan ook. In de Bijbel wordt veel toegelicht, terwijl wij zelf zo vaak met de vragen blijven zitten. Maar hier zie je, dat het ook voor die mensen in Jeruzalem een raadsel bleef. Waarom de één wel gered, en de ander niet? Zou de gemeente niet gebeden hebben toen Jakobus was opgepakt? Ik denk echt dat ze dat wél hebben gedaan, ongetwijfeld. En toch... Toch kwam dat vreselijke bericht.

Vandaag is het de Zondag van de Vervolgde Kerk. Op de website van de Stichting Open Doors las ik over Ruth uit Nigeria. Twaalf jaar geleden werden haar dochter Godiya en haar stiefdochter Hauwa ontvoerd, samen met nog zo'n 275 andere meisjes, uit de

plaats Chibok. Het waren bijna allemaal christen-meisjes. De ontvoerders waren terroristen van Boko Haram, een radicaal-islamitische beweging. De hele wereld leefde mee met de Chibok-meisjes. Inmiddels zijn heel wat meisjes van deze groep vrijgelaten, maar lang niet allemaal. Van Godiya en Hauwa ontbreekt nog ieder spoor...

Ruth zegt dit: 'Wat me het meest pijn doet, is dat ik niet weet of ze nog leven of vermoord zijn. Anderen hebben hun eigen kinderen al wel

gezien... Ik bid God om duidelijkheid: dat ik met mijn eigen ogen kan zien of ze nog leven of dat ik hoor dat ze gestorven zijn.' De stress, de onzekerheid en het wachten hebben een verwoestende tol geëist van Ruth en haar gezin, aldus het artikel. Ruth zegt: 'Hun vader is heel erg ziek, zijn lichaam is helemaal verkrampd.' Je zult het maar meemaken... Andere moeders en vaders hebben hun dochters weer terug, maar jij niet. Voor jou is er alleen die moordende onzekerheid... Waarom zij wel en jij niet? Ook daar, in Nigeria, is er geen antwoord... En zo kan het ook in je eigen leven zijn. Waarom de één wel en de ander niet? Waarom zie je anderen met een gelukkige relatie en lijkt het bij jou maar niet te lukken? Waarom huppelt die ander fliefluitend door z'n studie heen, en bij jou zit alles tegen? Waarom wordt de één honderd en krijgt de ander al op jonge leeftijd een dodelijke ziekte? Er zijn zoveel vragen... Die vragen kunnen je uitputten, je kunt er bitter door worden, je kunt God vaarwel zeggen. Je kunt ook lamgeslagen raken, apathisch worden. Of cynisch. Je geloof kan veranderen in één bonk twijfel.

Maar nu terug naar Handelingen 12. Jakobus wordt inderdaad gedood. Maar betekent dat ook, dat God er niet meer is? Dat God het laat afweten? Nee, want God laat zien, in de situatie van Petrus, dat Hij wel degelijk kán ingrijpen. En als Hij het dan níét doet bij Jakobus, dan heeft God daar blijkbaar een reden voor. Die reden kennen wij niet, die is verborgen voor ons, maar God kent die reden wél. En als er nu één is die je kunt vertrouwen, dan is het God! Hij heeft júíst voor ons, om ons te redden, het grootste offer gebracht dat Hij maar kon brengen: Hij gaf Zijn enige Zoon. Hij is te vertrouwen, echt, ook al begrijp je er helemaal niets van. Jesaja 55: 8-9, we hoorden het aan het begin van de dienst: 'Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HERE. Want zoals de hemel hoger is dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten.' Soms is er echt geen antwoord op jouw vragen. Althans: wij als mensen hebben geen antwoord. Maar blijf vertrouwen op de God die alles overhad voor jou. Want Zijn gedachten zijn hoger dan jouw gedachten.

2. Petrus

Petrus: hij is de tweede over wie ik wat wil zeggen. Petrus zit in de gevangenis, en dan staat er in vers 6: 'Toen Herodes hem zou voorleiden (dus dat wil zeggen: de beul is zijn zwaard al aan het slijpen), sliep Petrus die nacht tussen twee soldaten, geboeid met twee ketenen...' Ja, en Petrus slaapt héél diep! Kijk maar in vers 7: 'En zie, er stond een engel van de Here en er scheen een licht in het vertrek, en door Petrus in de zij te porren, wekte hij hem en zei: Sta snel op. En zijn ketenen vielen van zijn handen af.' Ik dacht: 'Hoe is het mogelijk: die engel moet Petrus in zijn zij porren, zó vast ligt Petrus te slapen!' En eigenlijk wordt Petrus pas echt wakker als hij buiten op straat staat. Vers 11 en 12: 'En toen Petrus tot zichzelf gekomen was, zei hij: Nu weet ik werkelijk dat

de Here Zijn engel uitgezonden heeft en mij verlost heeft uit de hand van Herodes en uit alles wat het Joodse volk verwachtte. En toen dit *tot hem doorgedrongen was*, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die ook Markus genoemd werd, waar velen bijeenwaren en baden.' Dus helemaal slaapdronken is Petrus naar buiten gewandeld en heel langzaam wordt hij wakker. Dat kán dus. Je kunt in de nacht voor je executie zó vast slapen. Petrus heeft zich blijkbaar hélemaal rustig gevoeld in de schaduw van de almachtige God. 'Veilig in Jezus' armen, veilig aan Jezus' hart.' Maar nu even terug. Dit hoofdstuk, Handelingen 12, speelt zich af in het jaar 44 na Christus. Het is nog maar elf jaar geleden – het jaar 33 na Christus – dat Petrus in het huis van de hogepriester stond, op de binnenplaats, en dat hij verlamd werd door angst, en het drie keer zei: 'Jezus? Ik kén Hem niet! Waar héb je het over?!' Tóén die angst en nú die rust, hoe kán dat? Dat kan alleen door de Heilige Geest die gekomen is. De Heilige Geest, de Trooster die Jezus Zelf uit de hemel heeft gezonden. De Heilige Geest, wat hebben we die broodnodig. Want deze wereld is soms bijna onleefbaar... Wat zei Ruth over haar man, de vader van Godiya en Hauwa? 'Hun vader is heel erg ziek, zijn lichaam is helemaal verkramp.' Verkramp van de stress... En toch, toch blijft Ruth hopen op God. Weet je, we zijn allemaal mens, en laten we vooral niet doen alsof het leven met Jezus betekent dat je altijd vol vertrouwen bent, dat je alles altijd weer in Gods handen kan leggen. Want soms lukt het je, maar op andere momenten lig je wel degelijk wakker en lig je wel degelijk te woelen in je bed. Maar denk aan Petrus: van nature was hij angstig, dat bleek wel toen hij zijn Meester verloochende, drie keer. Maar dankzij de Heilige Geest kreeg hij rust om hier, in zijn cel, aan de vooravond van zijn terechtstelling, diep te kunnen slapen. Petrus had vertrouwen geleerd. Hij had geleerd over de gedachten van God, die hoger zijn dan onze gedachten...

3. De gemeente

En terwijl Petrus lag te slapen, was de gemeente voor hem aan het bidden. Ook over die gemeente wil ik graag wat zeggen. Heb je wel gemerkt dat de gemeente de hele nacht door aan het bidden is? Kijk maar mee in vers 5: 'Petrus werd dus in de gevangenis bewaakt; maar door de gemeente werd voortdurend voor hem tot God gebeden.' En als Petrus dan midden in de nacht is bevrijd, dan gaat hij nog diezelfde nacht naar het huis waar de gemeente die bidstond aan het houden is, het huis van Maria, de moeder van Johannes Markus. Dat is trouwens de Markus die het Markus-evangelie heeft geschreven. Als Petrus bij het huis aankomt, dan krijg je een bizarre situatie. Want de deur blijft potdicht. Eerder was de deur van de gevangenis juist opengezwaaid. Vers 10: 'En toen zij langs de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij bij de ijzeren poort die naar de stad leidt; die ging vanzelf voor hen open.' De deur van de gevangenis gaat open, maar de kerkdeur blijft dicht. Het dienstmeisje Rhodé is zó blij als ze Petrus ziet, dat ze vergeet de deur open te doen. Hoe staat het er in vers 14-16? 'En toen Rhodé de stem van Petrus herkende, deed zij van blijdschap de poort niet open, maar rende naar binnen en berichtte dat Petrus voor de poort stond. En zij zeiden tegen haar: U bent buiten zinnen! Maar zij hield vol dat het zo was. En zij zeiden: Het is zijn engel. Maar Petrus bleef kloppen; en toen zij opengedaan hadden, zagen zij hem en waren buiten zichzelf.' Zie je wat er hier gebeurt? Die mensen zitten te bidden, ze houden een Gebedsnacht voor de Vervolgde Kerk, net zoals die er zijn in de nacht van komende vrijdag op komende zaterdag. Kijk maar in de nieuwsbrief. Het belangrijkste gebedspunt is ongetwijfeld de vrijlating van Petrus. Maar wat gebeurt er als Petrus inderdaad voor de deur staat? Dan zegt iedereen tegen Rhodé: 'Meid, je bent gek! Dat kán helemaal niet, want we zitten juist te bidden omdat hij in de gevangenis zit.' Wat je hier ziet, dat is tegelijk beschamend en lachwekkend. En ook heel herkenbaar, toch? Want ken jij dat ook, dat je ergens voor bidt, echt serieus, en dat je er toch, diep van binnen, niet echt rekening mee houdt dat God je gebed verhoort? Moet je dan maar stoppen met bidden, omdat je eigenlijk niet eerlijk bent? Nee dus! Kijk naar deze gemeente! Ze bidden wel, maar eigenlijk geloven ze niet dat God hun gebed zal verhoren. Je zou zeggen: wat een armoe. En

toch, tóch kijkt God uit de hoge hemel naar die groep mensen die daar zit te vechten tegen de slaap, de hele nacht door, en Hij staat op van Zijn troon en wenkt een engel en Hij zegt: 'Ga snel naar de gevangenis en ga Petrus bevrijden, want die mensen daar in dat huis, die hebben begrepen wat Ik van hen vroeg.' En de engel, hij gaat! Ruth in Nigeria, zij vraagt aan christenen over de hele wereld om naast haar te blijven staan in gebed. Ze zegt: 'Mijn broers en zussen in Christus, we vragen om jullie gebeden zodat we onze kinderen met onze ogen kunnen zien, hun stemmen met onze oren horen, en weten dat ze nog leven. En als ze niet meer leven, laat dat dan ook duidelijk worden, en bid tot God om hulp in deze situatie. Dit is mijn gebedsverzoek aan jou.' Bid je mee, straks als we gaan bidden, en in die nacht van vrijdag op zaterdag, of op andere momenten? Bid je mee, of denk je: 'Het heeft toch geen zin?' Weet je, denk aan die gemeente in Handelingen 12. Een gemeente vol ongelof, en toch trouw in gebed. Waarom? Omdat ze het beseft hebben: 'Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten. Wat wij voor onmogelijk houden, is mogelijk bij God.'

4. Herodes Agrippa

Tenslotte: Herodes. Herodes Agrippa dus, kleinzoon van Herodes de Grote. Hij heeft kennelijk niet alleen de náám van zijn opa geërfd, maar ook zijn wreedheid. Herodes Agrippa, het neefje dat carrière gemaakt heeft. Op een dag ontvangt hij een gezantschap uit Libanon, uit de steden Tyrus en Sidon. En hij trekt zijn prachtige mantel aan. De geschiedschrijver Flavius Josephus schrijft het volgende over die koningsmantel van Herodes Agrippa. Moet je horen! 'Agrippa ging gekleed in een gewaad dat helemaal gemaakt was van zilver, het was een wonder van weefkunst. Zodra de eerste stralen van de zon erop vielen, begon het zilver op te lichten. Het glansde en flonkerde als was het een wonder. De toeschouwers kostte het de grootste moeite ernaar te kijken.' Dan gaat Herodes Agrippa op de rechterstoel zitten en hij houdt een toespraak. De mensen worden uitzinnig van enthousiasme, en ze roepen het uit: 'Dit is de stem van God, en niet van een mens!' Maar dat laat God niet toe. Vers 23: 'En onmiddellijk sloeg een engel van de Here hem, omdat hij God de eer niet gaf; en hij werd door de wormen gegeten en gaf de geest.' Hier heb je weer zo'n gebeurtenis waar een toelichting bij staat. Blijkbaar wil God dat wij dat weten: Herodes Agrippa valt niet zómaar op de grond. Het is niet een toevallige hartstilstand. Nee, het is Gods engel, misschien wel dezelfde engel die Petrus bevrijdde, die nu dodelijk toeslaat. Soms denk ik wel eens: 'Is er dan niemand die de tirannen een halt toeroept? Is er dan niemand die een einde maakt aan de macht van wrede, niets ontziende ploerten op het pluche?' Jazeker, tóch wel. De macht is uiteindelijk niet aan de heersers. De macht is aan God. Zijn wegen zijn hoger dan onze wegen. Alles moet uiteindelijk buigen voor Hem. En zie je wat er achteraan staat? Kijk maar eens: vers 23 en 24: 'En onmiddellijk sloeg een engel van de Here hem, omdat hij God de eer niet gaf; en hij werd door de wormen gegeten en gaf de geest. En het Woord van God verbreidde zich en nam toe.' Jezus regeert. Lang niet altijd zichtbaar, maar als je er oog voor krijgt, kun je het niet meer níét zien. Merk je dat er een rode draad zit in dit hoofdstuk? Waarom wordt Petrus wel bevrijd en Jakobus niet? Wij weten het niet, Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten. Hij regeert en omdat Hij regeert en Zijn gedachten hoger zijn dan die van ons, kan Petrus rustig slapen en kunnen de christenen een nacht lang blijven bidden, zelfs al kunnen ze zelf amper geloven in de verhoring van hun gebed. Wij zijn maar mensen, maar God is God, en dat laat Hij zien aan Herodes Agrippa: wie zich verheft en denkt God te zijn, bijt in het stof. Misschien vliegen soms alle waarom-vragen je naar de keel. Misschien begrijp je er helemaal niets van, van Gods regering, en vraag je je af: 'Waarom ga ik eigenlijk achter Jezus aan?' Maar houd het vast: God weet wat Hij doet. Als Zijn Zoon de weg gegaan is van het kruis, dan is het geen vergissing als ook wij die weg moeten gaan. Ja, inderdaad, Jakobus is vermoord. Maar wat veel belangrijker is: Jakobus is thuisgekomen, thuis bij God. En Petrus later ook. Blijf bidden, ook voor Ruth en haar dochters. En vertrouw, dwars door alles heen, op Gods gedachten. Ze zijn hoger dan die van jou. Amen.